

Què farem? Què direm?

Reunió d'avaluació i reflexió del
Grup de Treball d'Educació per la Sostenibilitat de la Xarxa

31 de maig, de 10 a 13.15 h al Pati Manning de Barcelona

Ordre del dia:

- 10.00** Benvinguda i presentació de la sessió
- 10.25** Fem balanç del mandat: dinàmica de treball
- 11.00** Ens aturem i esmorzem
- 11.30** Escoltem: ponència inspiradora
“Educar amb un enfoc ecosocial”, a càrrec de Charo Morán
- 12.30** Dinàmica: “Què farem? Què direm?”
- 13.15** Tancament de la sessió

Fem balanç!

Per què
Què farem? Què direm?

Pla de treball 2019-2023

Sessió de balanç i ODS: 4 d'octubre de 2019

Última sessió presencial: 6 de març de 2020

Què farem? Què direm? : 31 de maig de 2023

Sessió d'avaluació i balanç de l'octubre 2019

En aquell moment es va constituir el Pla de treball del mandat que acabem de tancar.

Les vostres aportacions d'avui serviran per teixir el nou Pla de treball 2023 - 2027!

(Vam jugar a la Ruleta dels ODS ;-)

Cicle Divendres amb futur 2020

Improshow?! La comunicació per a la implicació no s'improvisa

Primer taller del cicle però... última sessió presencial: 6 de març de 2020

Anna Puig Garcia
Infermera, 35 anys
de planta
Hospital de Bellvitge

A QUI ENS DIRIGIM

Viu a: L'Hospitalet
Sector professional: Sanitari

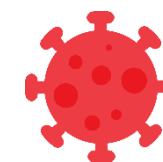
Motivacions	Desm	needs	desig	Aficions
Creanga lliure certa de nature - salut	- manca temps - allò comunitat - preus - inmovilitat	- facilitat de compra - bona relació qual/preu - proximitat del centre - tipus productes	- temps lliure - negociació professonal - millors cond. laborals - Vealjar	- activitats nature - llegir - quedar amb amics

Fonaments de l'educació ambiental

Improshow?! La comunicació per a
la implicació no s'improvisa

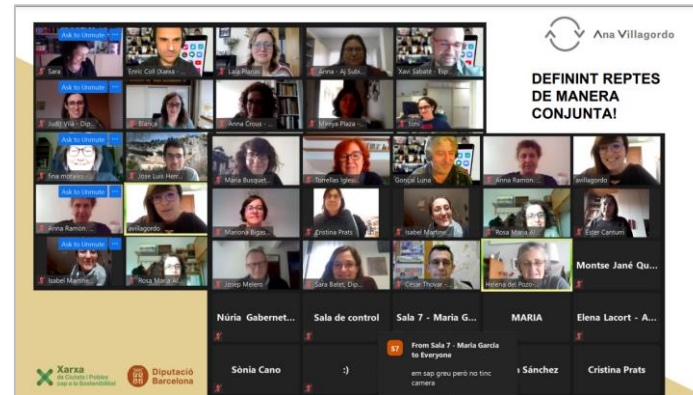
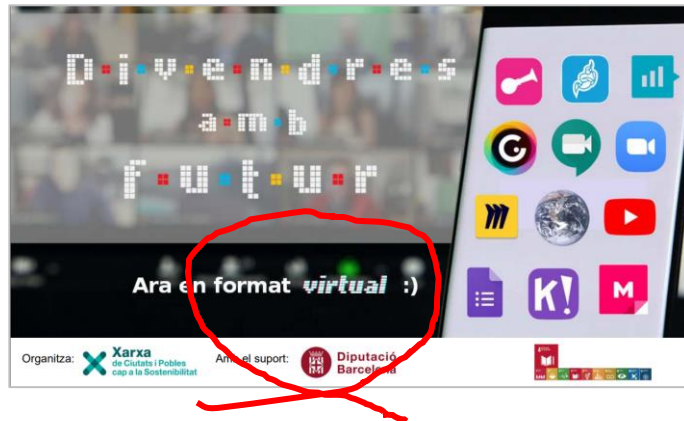
Identifiquem un projecte
compartit?

Susanna Méndez

Cicle Divendres amb futur 2021

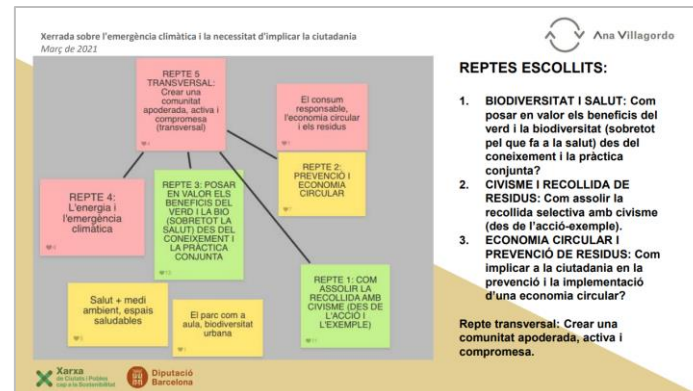
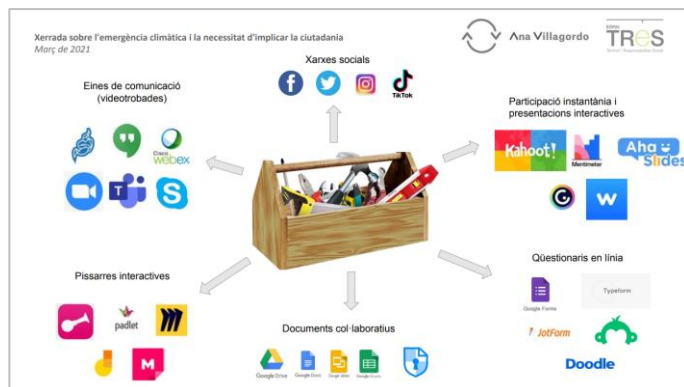
Reprenem l'activitat amb instruments nous

Eines en entorns virtuals
i respostes a mida als reptes comuns
en comunicació i educació ambiental

Sessió 1. Els grans reptes front
l'emergència climàtica

Sessió online, 5 de març del 2021

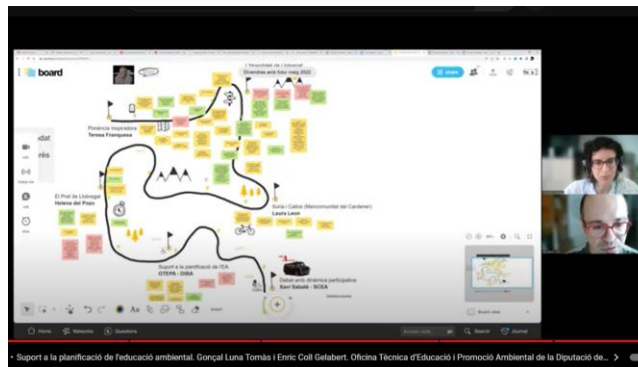
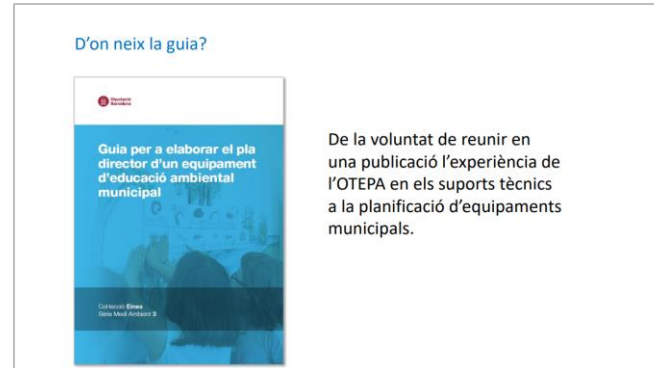
Sessió 2. Eines virtuals i aplicació dels
reptes

Sessió online, 19 de març del 2021

Sessió 3. Solucions comunes a reptes
compartits

Sessió online, 9 d'abril del 2021

Cicle Divendres amb futur 2022

Sessió 1. M'agrada que els plans surtin bé
Maig 2022

Sessió 2. Tot allò que t'agradaria saber
sobre educació ambiental i plàstics i mai
has gosat a preguntar
Juliol 2022

Sessió 3. Fem xarxa d'equipaments
d'educació ambiental
Octubre 2022

Sessió 4. Especial educació ambiental,
plàstics i salut
Novembre 2022

Jornades promogudes pel grup de treball

Taller el nou currículum escolar: una oportunitat d'educació ambiental (febrer 2023)

Avaluar la sostenibilitat en l'àmbit escolar (juliol, 2020)

Davant del repte climàtic: moviment juvenil i i educació ambiental (gener, 2020)

Descobrim el territori en clau de sostenibilitat (maig, 2019)

L'Aprenentatge Servei, una eina d'educació ambiental per conservar rius, basses i rieres (març, 2019)

L'apoderament energètic. Com podem fomentar la participació en energia? (març, 2019)

Memòria del balanç: podeu descarregar la completa al següent enllaç
<https://www.diba.cat/web/xarxasost/memoria-2019-2023> o a través del codi QR

**Memòria de balanç de
mandat 2019-2023**

Persones inscrites	Entitats adherides	Nº activitats	Assistència
359	166	54	4.089
196	115	12	927
198	93	9	1.241
166	107	18	1.114
171	118	43	3.328
196	118	8	406

- S'han abordat tots els **objectius estratègics** aprovats, amb especial incidència en els objectius fixats com a prioritaris: 1, 2 i 3.
- El **número 11**: sobre el paper de l'educació ambiental

Els 12 objectius estratègics

1 Promoure el coneixement per a una transició energètica local efectiva

2 Impulsar les polítiques de prevenció i gestió de residus per assolir els objectius quantitatius i qualitatius fixats en el marc de l'economia circular i dels recursos i materials.

3 Promoure la coordinació de les administracions locals per millorar la qualitat de l'aire.

4 Promoure l'adhesió del món local als compromisos i principis de l'Agenda 2030 i els objectius de desenvolupament sostenible.

5 Promoure la renovació dels compromisos del món local amb el Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia, en relació a l'emergència climàtica i la transició energètica

6 Integrar la qualitat de l'aire i les polítiques de prevenció de la contaminació acústica i de promoció de la mobilitat sostenible.

7 Refermar la Xarxa com a espai de sostenibilitat de referència pel món local a Catalunya, i com a espai privilegiat per a l'intercanvi d'experiències, la transferència de coneixement i, especialment, l'impuls a projectes compartits, generadors d'aliances o Projectes d'Especials Interès per a la Xarxa (PEIX).

8 Fer evolucionar la visió de les ciutats i els pobles en referència a les polítiques alimentàries cap a un model estratègic sostenible que tingui en compte el dret a l'alimentació, l'agroecologia o la prevenció del malbaratament alimentari, entre altres.

9 Reforçar el coneixement sobre polítiques i accions locals d'adaptació i resiliència de les ciutats.

10 Fomentar bones pràctiques i aliances per incorporar l'economia circular a les ciutats i els pobles, en especial en els sectors productius.

11 Valorar el paper de l'educació per la sostenibilitat com a eina imprescindible per capacitar i apoderar la ciutadania davant els reptes urgents als quals hem de fer front, des dels més joves fins, i amb, els més grans.

12 Tenir en compte tots els ODS en el moment d'implementar qualsevol dels objectius estratègics, i també el potencial de generar aliances dins i fora de la Xarxa.

Temes a tractar

Cocreació, participació en un projecte compartit:

1. *Crear i executar un recurs compartit. Compartir-ne de fets.*
2. *Concretar accions conjuntes de tots els participants de la Xarxa. No en forma de campanya. Efemèrides, perquè es visualitzi a tot Catalunya.*
3. *Treballar conjuntament l'APS entre les gerències de Medi Ambient, Espais Naturals i Educació.*
4. *Fer una meta-APS en el grup de treball.*
5. *Fer propostes conjuntes d'accions concretes.*
6. *Obrir la Xarxa! Expandir-nos, que siguem el catalitzador d'un canvi amb impacte tangible a la societat.*

Transversalitat

7. *Fer una sessió amb tècnics municipals "emparellats" de medi ambient i d'educació.*
8. *Aplicar la transversalitat en els temes d'educació ambiental al meu ajuntament, per poder portar a terme projectes.*

Creació de documents de referència d'educació per la sostenibilitat i Món local

9. *Com incloure l'educació ambiental en la resta de plans de l'ajuntament.*
10. *Fer un pla estratègic d'educació ambiental consensuat per tots els municipis que marquin línies de treball per tal de tenir programes i accions coordinades i coherents.*

Contactes amb altres agents

11. *Arribar a les AMPA i AFA i personal no docent de la comunitat educativa.*
12. *Comunicar tècnics municipals amb joves del moviment Fridays. Hi ha un salt generacional important que cal trencar.*
13. *Què enganxa als joves (més enllà dels Fridays).*
14. *Conèixer eines per millora la participació de tots els agents municipals.*
15. *Aprofundir sobre com comunicar el canvi climàtic infants de diferents edats i sensibilitats per evitar deprimir-los però alhora ser realistes.*

16. *Com connectar amb el moviment Fridays for Future i similars.*

17. *Crec que estaria bé reflexionar sobre aquest moviment juvenil i fins i tot fer alguna formació específica o sessió per posar en context aquesta iniciativa respecte els joves i el foment de la participació en general.*

Nous formats, noves dinàmiques

18. *Posar en comú recursos que no siguin tant experimentals (de ciències), sinó de les arts escèniques i plàstiques, també les llengües, els idiomes.*
19. *Dinàmiques de reflexió que ens puguem emportar al nostre municipi*
20. *Compartir projectes d'èxit, innovadors.*
21. *Experimentar! Ser més innovadores en el disseny/concepció, però alhora ser més atrevits en l'acció, en l'arrencada i posada en marxa dels recursos.*

Comunicació ambiental aplicada a l'Educació per la Sostenibilitat

22. *Aprofundir sobre com comunicar el canvi climàtic a nens de diferents edats i sensibilitats per evitar deprimir-los però alhora ser realistes.*

Compartir

23. *Conèixer eines / recursos per millora la participació de tots els agents municipals.*

24. *Compartir projectes d'èxit, innovadors.*

25. *Formació i intercanvi.*

Visites i intercanvi entre projectes i equipaments d'educació ambiental

26. *"Provar" en pell pròpia projectes locals, visites, conèixer-los in situ.*

Reflexions sobre Educació per la Sostenibilitat

27. *Fer pressió a nivell polític perquè el medi ambient tingui més prioritat a l'agenda.*

28. *L'educació per a la sostenibilitat als currículums d'educació secundària.*

29. *Esdevenir referents! Que siguem influencers en educació per la sostenibilitat als nostres territoris. Amb solvència, amb professionalitat.*

Que els grups activistes no ens passin per sobre i se'ns mengin la feina feta.

30. *Consolidar-nos! L'educació per la sostenibilitat no té final, no pot ser un grup de treball esporàdic. Cal perseverar, cal seguir empenyent junts. La unió fa la força.*

31. *Marcar-nos fites. Avaluar l'abast de les nostres accions.*

32. *Estaria bé treballar alguna mena d'indicadors sobre les activitats d'educació ambiental que es fan des dels municipis que integren la xarxa per valorar què es fa, més enllà de si estan a la xesc o no...i conèixer projectes singulars.*

Temes on aplicar l'educació per la sostenibilitat

33. *Recursos útils sobre canvi climàtic.*

34. *Potenciació de les energies renovables a la ciutadania.*

35. *Subvencions a escoles per millores energètiques, aigua i aïllament.*

36. *Recursos ecològics limitats: fi del petroli, no més plàstics, fi de la tecnologia basada en minerals.*

37. *Ambientalització de les institucions i l'ajuntament.*

38. *Disminució dels residus.*

39. *Disminució de CO2.*

40. *Consum d'energia, plàstic, local.*

41. *Com treballar el tema del plàstic a nivell municipal.*

42. *Seria interessant fer alguna activitat sobre microplàstics... Fer una sessió pràctica (el CRAM ens la podria fer...) i rebre formació "acadèmica" sobre el tema.*

Proposta de calendari d'activitats pel 2020

Projecte compartit sobre canvi climàtic i educació ambiental.

Proposta de producte del grup per aquest mandat

Cicle de tallers d'educació ambiental: Divendres amb futur, a partir del març.

Comissió d'Equipaments d'educació ambiental a partir del maig

Coordinació de campanyes d'educació ambiental: La Setmana de...

4 EDUCACIÓ DE QUALITAT

1 FI DE LA POBRESA

2 FAM ZERO

3 SALUT I BENESTAR

5 IGUALTAT DE GÈNERE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES

17 ALIANÇA PELS OBJECTIUS

Grup de treball d'Educació per la sostenibilitat

El grup de treball dona resposta a l'objectiu estratègic: *Posar en valor el paper de l'educació per a la sostenibilitat com a eina imprescindible per capacitar i apoderar a la ciutadania, joves i grans, davant els reptes urgents als quals hem de fer front.*

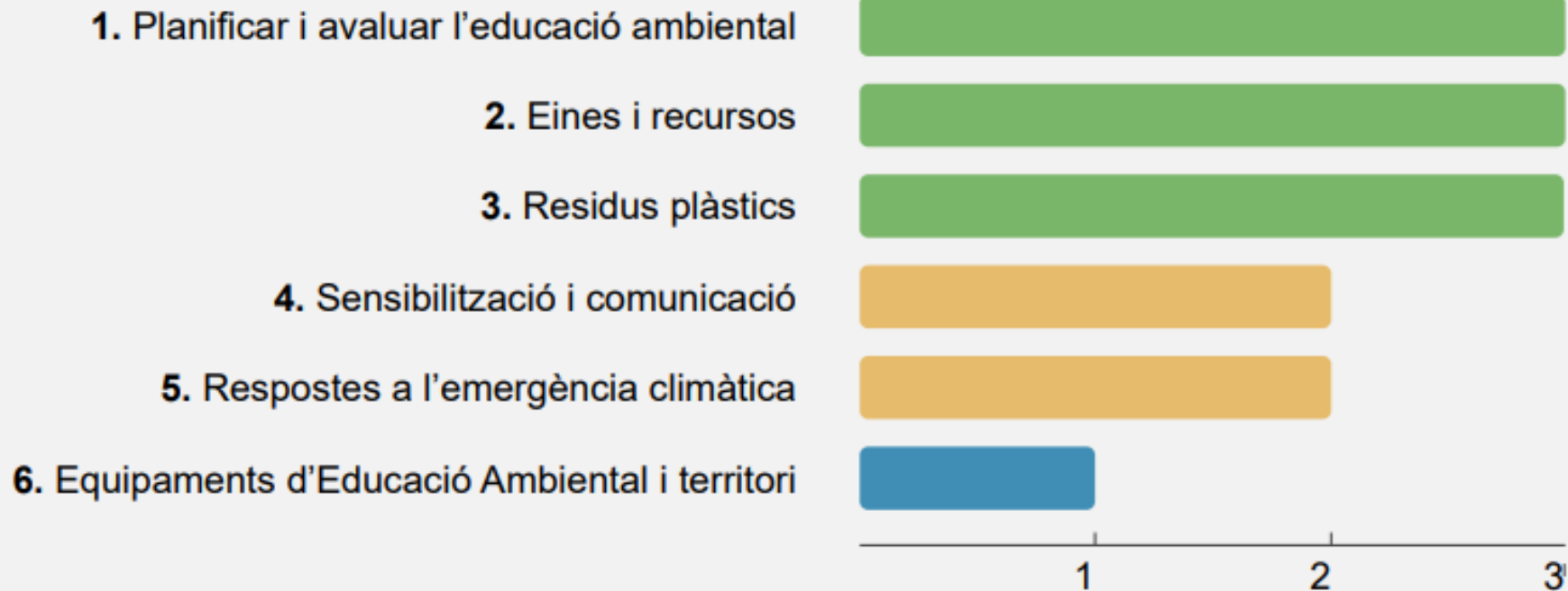
Grup amb voluntat de continuïtat respecte al mandat anterior, amb l'ODS 4 com a referència: *Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom.* Específicament la fita 4.7, que proposa garantir que tot l'alumnat adquireixi els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a promoure el desenvolupament sostenible a través de l'educació i l'adopció d'estils de vida sostenibles, els drets humans, la igualtat de

gènere, la promoció d'una cultura de pau i no-violència, la valoració de la diversitat cultural i la contribució de la cultura.

A partir d'aquest punt de partida, es proposa treballar amb una mirada ampla en qüestions relacionades amb poblacions vulnerables (ODS 1), la prevenció del malbaratament alimentari a les escoles (ODS 2), la salut (ODS 3), l'educació ambiental amb perspectiva de gènere (ODS 5), l'educació i conscienciació ambiental en entorns urbans (ODS 11), en relació al consum i els residus (ODS 12), l'emergència climàtica i els nous moviments juvenils (ODS 13) i la justícia climàtica (ODS 16). De nou s'inclou l'ODS 17 com a referent de coordinació i treball en xarxa entre diversos actors.

Grup de treball Eduació per la sostenibilitat

Intensitat dels temes treballats

Què hem après?

- Per comunicar en l'educació ambiental s'han de **trencar mites**, no sempre seguir la metodologia establerta i tenir empatia amb el públic objectiu.
- Davant els **reptes de l'emergència climàtica** necessitem connectar amb la ciutadania, posar-la al centre per empoderar-la també com a agents consumidors que poden canviar el sistema econòmic.
- Quan ens plantegem què necessitem **per poder treballar en xarxa**, sorgeix la necessitat i la importància de planificar i avaluar des de l'inici de qualsevol projecte.

Grup de treball Eduació per la sostenibilitat

2. Eines i recursos

Objectiu 3 del Pla de Treball

Treballar conjuntament l'APS entre les gerències de Medi Ambient, Espais Naturals i Educació.

Objectiu 14 del Pla de Treball

Conèixer eines per millora la participació de tots els agents municipals.

Objectiu 21 del Pla de Treball

Experimentar! Ser més innovadores en el disseny/concepció, però alhora ser més atrevits en l'acció, en l'arrencada i posada

Intensitat de treball

Per cada Grup de treball podreu consultar totes les **activitats realitzades i amb enllaç als continguts web**.

Totes les **sessions enregistrades amb vídeo**.

Per cada Grup de treball podreu consultar els **principals aprenentatges**.

Com l'hem treballat?	Resultats
Eines virtuals i aplicació dels reptes <i>(març, 2021)</i>	Conferència sobre eines virtuals i resum de resultats del taller Educació ambiental en línia. Eines i recursos (SCEA)
Solucions comunes a reptes compartits <i>(Abril, 2021)</i>	Resum resultats sessió 2: dels per què als què passant pel com Resultats del treball en grups i recull d'idees inspiradores (Klaxoon)
L'Aprenentatge Servei, una eina d'educació ambiental per conservar rius, basses i rieres <i>(març, 2019)</i>	

Què hem après?

De les diverses sessions de les dues edicions del cicle "Divendres amb futur" han sortit algunes d'aquestes reflexions per comunicar i connectar amb el públic objectiu davant l'emergència climàtica, així com la importància del treball en xarxa.

- ◆ **Per comunicar en l'educació ambiental s'han de trencar mites**, no sempre seguir la metodologia establerta i tenir empatia amb el públic objectiu.
- ◆ **Davant els reptes de l'emergència climàtica** necessitem connectar amb la ciutadania, posar-la al centre per empoderar-la també com a agents consumidors que poden canviar el sistema econòmic.
- ◆ Quan ens plantegem **què necessitem per poder treballar en xarxa**, sorgeix la necessitat i la importància de planificar i avaluar des de l'inici de qualsevol projecte.

Web de la xarxa:
www.diba.cat/xarxasost

La Xarxa en xarxa:
www.xarxaenxarxa.diba.cat

Sostenible.cat
www.sostenible.cat

@xarxasost
@sosteniblecat

Butlletí de la Xarxa
Mailings des de
la Secretaria Virtual
Comunitat Virtual:
Butlletí de Xarxa en Xarxa

**Ecosistemes
de mitjans de
la Xarxa**

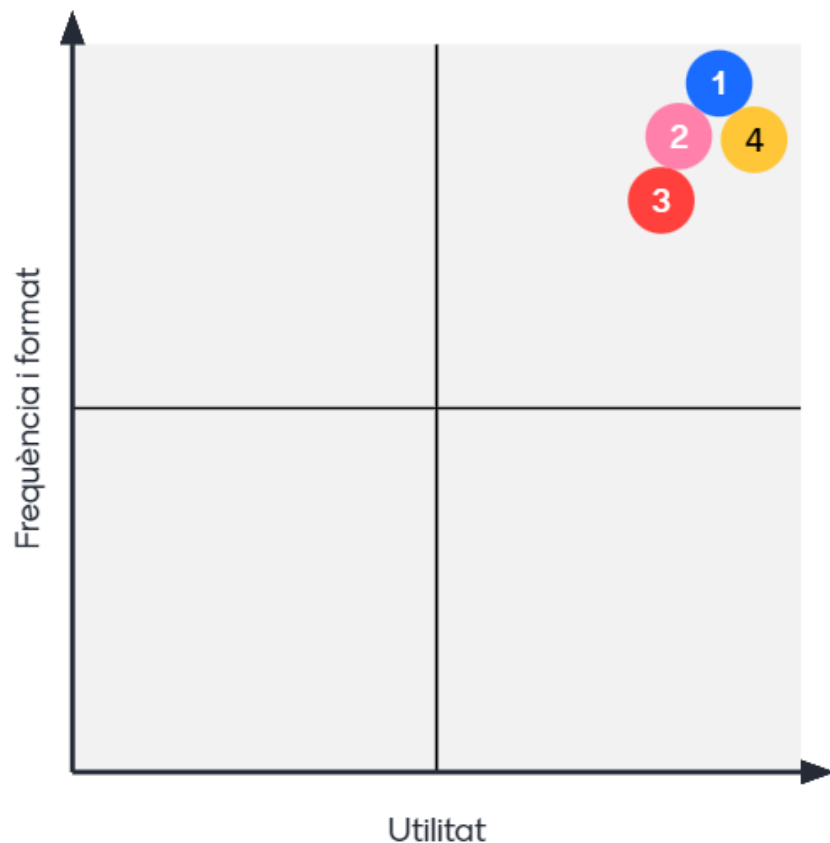
/sostenible.cat

@sosteniblecat

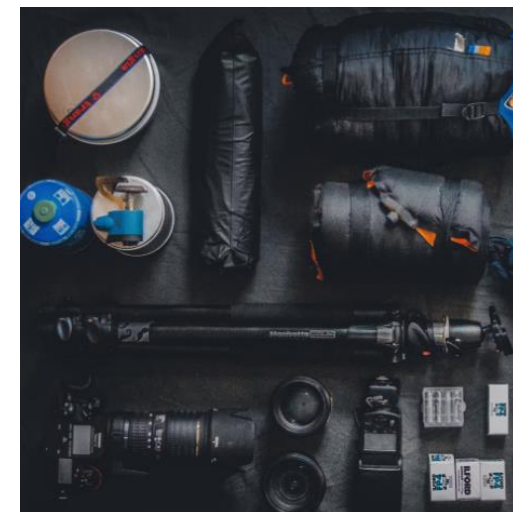
/xarxasost

/sosteniblecat

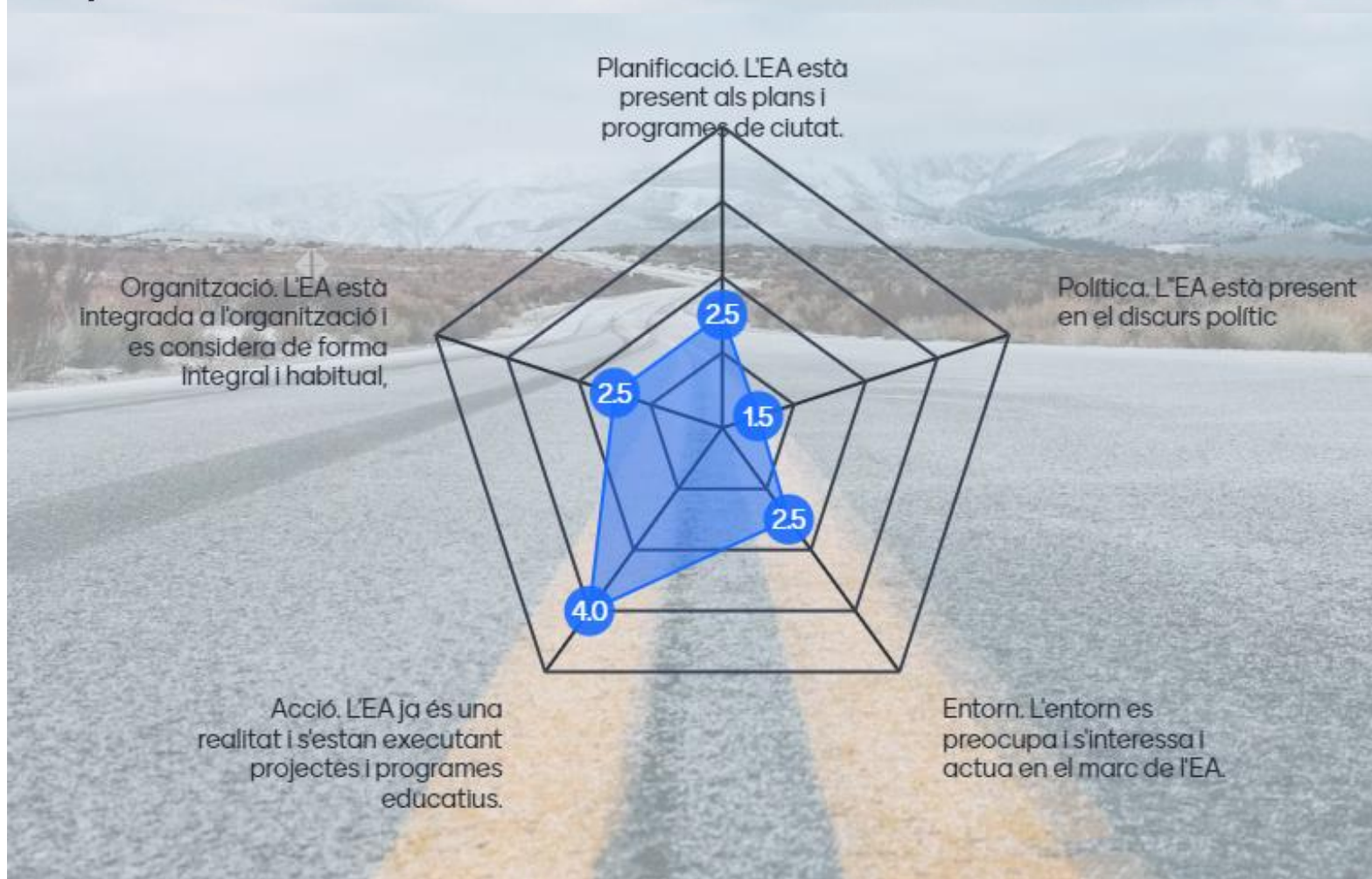
Com valoraries la utilitat dels recursos que proporciona la Xarxa?

- 1 Sessions del grup
- 2 Productes i eines
- 3 Xarxa en Xarxa
- 4 Sostenible.cat

Creus que s'ha avançat en aquests aspectes en els últims 4 anys?

Oficina Tècnica d'Educació i Promoció Ambiental

Dels recursos, projectes o serveis que fem a l'OTEPA, què és el que més valoreu? Què és el que t'és més útil?

Un espai de trobada de tècnics municipal per l'EA

Acompanyament

El treball conjunt amb altres administracions

Jornades i sessions de treball amb participants externs
Espai de discussió, debat (i teràpia)

Jornades de formació i espais per fer xarxa amb altres adm

- formació conjunta- activitats q impliquen dif departaments municipals

El grup de treball, els seminaris, ponències inspiradores, jornades d'intercanvi. Van molt i molt bé per agafar idees i continuar avançant. També els projectes concrets on ens podem adherir

Valoro positivament la formació, els recursos econòmics, el butlletí, les trobada presencials i els recursos didàctics. També la bona predisposició del tècnics del servei

Espais comuns on avançar amb altres tècnics. Temps per pensar, reflexionar i millorar
Recursos materials tipus calendaris o tallers ajuda a posar la DiBa al cap dels docents

Oficina Tècnica d'Educació i Promoció Ambiental

Què trobes a faltar dels projectes i serveis que fem des de l'OTEPA?

Projectes de cultura climàtica mes enllà dels vectors clàssics: aigua, residus, energia, horts...

Menjada de coco als polítics

Activitats o bé per bressols o bé per cicles formatius
Més projectes amb altres àrees de DiBa com per exemple parcs naturals o consum

Més recursos econòmics i més trobades presencials

Ajuts econòmics

Potser més peoprojectes on puguem treballar conjuntament municipis i administracions diferents. Ciència ciutadana, APS, etc

Organització de sortides per veure activitats EA que organitza cada adm

Què farem, què direm!

Quines creus que seran les temàtiques més rellevants el proper mandat 2023-2027?

- ✓ Decreixement, construcció de nous imaginaris i noves narratives - **9 vots**
- ✓ Biodiversitat/Geobiodiversitat - **7 vots** (5 bio, 1 geo)
- ✓ Interdependència i Salut - **6 vots**
- ✓ Art i canvi climàtic - **3 vots**
- ✓ Salut planetària - **3 vots**
 - Sistema alimentari - **2 vots**
- ✓ Petjada de carboni - **1 vot**
- ✓ Sequera - **1 vot**
- ✓ Mobilitat elèctrica
 - Altres disciplines/Altres llenguatges
 - Cultura
- ✓ Pressupostos participats de projectes d'EA
 - Referents joves
- ✓ Nova economia (Max Neef). Repensar el metabolisme social

RESULTATS

Quines son les metodologies que et serien més útils aprendre?

- ✓ Art escèniques/ plàstiques
- ✓ Memes
- ✓ Comunicació i xarxes socials
- ✓ Storytelling i nous relats
- ✓ Intel·ligència artificial per a imatges
- ✓ Com fer projectes compartits
- ✓ Tècniques de persuasió
- ✓ Activitats en contacte amb la natura
- ✓ Replicabilitat i avaluació dels projectes
- ✓ Anàlisi de l'impacte de la metodologia. Ambaixadors
- ✓ Dinàmiques comunitàries
- ✓ Cures/ Taller de capacitació (Do It Yourself) amb mirada de gènere.
- ✓ Comunicació amb polítics
- ✓ Seducció en 1 minut
- ✓ Noves narratives

Quines idees boges se't acudeixen per al proper mandat?

- Una sessió amb un recull de nowtopies/experiències per fer servir com a exemples positius de transformació ecosocial
- Una trobada amb les xarxes/grups de docents i altres tipus GlobalSTEM, Edualter, etc. Per compartir i construir juntes.
- Un projecte d'EA totes les persones integrants del Grup de Treball de la Xarxa
- Com passar dels residus a la construcció d'una nova economia de la mà de Max Neef?
- Ambientaltzació de veritat de grans festes i esdeveniments (ídem que als punts liles)
- Decidir i crear un nou recurs compartit dirigit a sensibilitzar els polítics (tipus joc que duri com a molt 30 minuts).
- Biblioteca de recursos ambientals fàcils d'utilitzar
- Crear un nou projecte de ciència ciutadana per avaluar la biodiversitat de dins dels pobles i ciutats amb diferents col·lectius: esplais, gent gran, joves...
- Monòlegs itinerants per als diferents municipis sobre reptes ecosocials, amb imatges impactants, tipus el foraster.
- Transició ecosocial i socialeco per identificar diferents col·lectius i persones de referència. Afegir nous relats i estils de vida.

Quines idees boges se't acudeixen per al proper mandat?

- Tenir una biblioteca especialitzada en medi ambient i on totes les activitats i tallers hi tinguin a veure. Que sigui com un centre cívic de referència de l'EA, amb convidats il·lustres a xerrades, es facin excursions, etc.
- Projecte "El cafè del medi ambient". Una sessió quinzenal a una cafeteria de la ciutat que s'acosti qui vulgui per escoltar en directe què pensa la gent i com ens veu com a ajuntaments.
- Ballem pel canvi climàtic
- Jornada o cicle de jornades sobre la salut des d'una perspectiva ecosistèmica
- Infografies i visualització de dades com per exemple: salut i qualitat de l'aire, microplàstics al teu cos, petjada ambiental a la dieta del menjador escolar...)
- Publicació col·lectiva amb relats ecoutòpics
- Ecofeminismes: sostenibilitat de la vida
- Portar gent del carrer, escoltar el que pensen les persones del tema que es tracta.
- Estaria bé, tot i que s'ha dit, fer alguna sessió a la natura
- Fer debats a partir de lectures o textos o visionat de pel·lícules
- Imaginaris possibles i desitjables: una nova cultura de la terra

I per acabar, voleu que **continui** el grup de treball al proper mandat?

Què farem, què direm!

Reunió d'avaluació i reflexió del
Grup de Treball d'Educació per la Sostenibilitat de la Xarxa

31 de maig, de 10 a 13.15 h al Pati Manning de Barcelona

